

NORGES HØYESTERETT

Den 8. januar 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tønder, Endresen og Matheson i

HR-2014-00031-U, (sak nr. 2013/2285), straffesak, anke over dom:

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

DOM :

(1) Saken gjelder anke over straffutmålingen i sak om overtredelse av straffeloven § 228 første ledd.

(2) Moss tingrett avsa dom 19. februar 2013 med slik domsslutning:

"A, født 00.00.1964, frifinnes for tiltalen post II a.

A, født 00.00.1964, dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav a, jf. annet ledd bokstav a og straffeloven § 228 første ledd til fengsel i 4 – fire – år, jf. straffeloven § 62 første ledd.

A betaler kr. 150 000,- i oppreisningserstatning til B innen 14 – fjorten – dager etter at dommen er forkynt."

(3) A anket til Borgarting lagmannsrett. Ved lagmannsrettens beslutning 19. april 2013 ble anke over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for så vidt gjelder tiltalens post I henvist til ankeforhandling. Bevisanke vedrørende tiltalens post II b ble nektet fremmet.

(4) Borgarting lagmannsrett avsa dom 9. oktober 2013 med slik domsslutning:

"Straffekravet

- 1. A frifinnes for tiltalens post I.**
- 2. For det forhold som er rettskraftig avgjort ved Moss tingretts dom 19. februar 2013, jf. Borgarting lagmannsretts beslutning 19. april 2013, dømmes A til fengsel i 30 – tretti – dager, hvorav 15 – femten – dager gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52-54.**

Det sivile kravet

A dømmes til å betale til B 150 000 – etthundreogfemtitusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling finner sted."

- (5) A har anket over straffutmålingen og det sivile kravet. Det er innkommet støtteskriv fra advokat Ihlebæk. I supplerende skriv fra advokat Elden er det gjort gjeldende at lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, og tingrettens domfellelse for overtredelse av straffeloven § 228 første ledd må oppheves utenom anken etter straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a fordi påtalebegjæringen fra fornærmede er fremsatt etter fristen i straffeloven § 80. Subsidiært utvides anken til å gjelde saksbehandlingen.
- (6) *Påtalemyndigheten* har tiltrådt forsvarers påstand om opphevelse. Det er vist til at tiltalen for post II b utelukkende bygger på fornærmedes begjæring, og at det ikke er påberopt at det foreligger allmenne hensyn etter straffeloven § 228 fjerde ledd.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* skal bemerke:
- (8) Forholdet som ligger til grunn for domfellelsen etter straffeloven § 228 første ledd, fant i følge tiltalebeslutningen sted i januar 2011. Fornærmedes anmeldelse ble inngitt 27. oktober 2011 samtidig med voldtektsanmeldelsen. Fornærmede framsatte samtidig begjæring om påtale for overtredelsen av straffeloven § 228 første ledd.
- (9) Etter ~~straffeprosessloven~~ *straffeloven** § 80 må begjæring om offentlig påtale framsettes "senest 6 måneder etter at den berettigede er kommet til kunnskap om den straffbare handling og om hvem som har foretatt den". Fristen for å begjære påtale var således utløpt.
- (10) For tiltale etter straffeloven § 228 finner ikke offentlig påtale sted uten fornærmedes begjæring med mindre ett av vilkårene i fjerde ledd bokstav a til e er oppfylt. Tiltalen ble i dette tilfellet utelukkende reist på grunnlag av fornærmedes begjæring. Påtalemyndigheten har ikke påberopt at det foreligger allmenne hensyn, jf. fjerde ledd bokstav e. Heller ikke noen av de øvrige vilkårene som bestemmelsen nevner, er påberopt fra påtalemyndighetens side.
- (11) At nødvendig påtalebegjæring mangler, er en feil som ubetinget skal tillegges virkning, jf. straffeprosessloven § 343 andre ledd nr. 1.
- (12) Utvalget finner det etter dette klart at både tingrettens og lagmannsrettens dommer med hovedforhandlinger må oppheves for så vidt gjelder overtredelse av straffeloven § 228 første ledd, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a, jf. § 342 andre ledd nr. 4.
- (13) Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING :

1. Tingrettens dom med hovedforhandling oppheves for så vidt gjelder domfellelsen for overtredelse av straffeloven § 228 første ledd.
2. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, med ankeforhandling oppheves.

Clement Endresen
(sign.)

Bård Tønder
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

**Rettet 10. januar 2014, jf. straffeprosessloven § 44.*

Bård Tønder
(sign.)

Riktig utskrift: